

مهمانی از آینده. احمد پوری

۱۷۹ در نوامبر ۱۹۴۵ آیزیا برلین، فیلسوف، منتقد ادبی و چهره برجسته دیپلماتیک انگلیس در «فاوننتین هاوس» محل اقامت آنا آخمتووا در شوروی به دیدار او رفت.

برلین که خود اصلاً روسی بود، در ۱۹ سالگی، چهار سال پس از انقلاب اکتبر همراه خانواده اش به بریتانیا مهاجرت کرد و به تحصیل فلسفه پرداخت و در سال ۱۹۳۲ به عنوان استاد کرسی فلسفه در دانشگاه آکسفورد به تدریس مشغول شد. از ۱۹۴۱ تا ۱۹۴۶ در خدمت وزارت امور خارجه بریتانیا به فعالیت های دیپلماتیک پرداخت. چند ماه این دوره را با سمت دبیر اول سفارت بریتانیا در مسکو در شوروی سپری کرد. او که از کارشناسان زبده ادبیات روسیه به شمار می رفت در طول اقامتش در شوروی تلاش کرد با نویسندگان و شاعران مطرح دیداری داشته باشد. دیدار او با آنا آخمتووا اهمیت ویژه ای داشت. اشتیاق آیزیا برلین برای این دیدار و تأثیری که بر آنا آخمتووا گذاشت مدتها چندان مطرح نشد. تنها یکی دو شعر آخمتووا به ویژه «مهمانی از آینده» که تصویر زیبایی از این دیدار است آن را به تصویر کشید.

سال ها بعد نویسنده و شاعر آلمانی **گیورکی دالوس** با کوشش و

جست و جوی فراوان در میان اسناد بسیار زیادی که دربارهٔ آخمتووا به جامانده بود این دیدار رابهانه ای قرار داده و کتابی رابه نام «مهمانی از آینده» در آلمان منتشر کرد. این کتاب در ۱۹۹۹ با همان عنوان با ترجمهٔ آنتونی وود به زبان انگلیسی در نیویورک به چاپ رسید. پرتوی که روی برخی از تاریکی‌های زندگی آخمتووا در این کتاب تابیده است برای بسیاری از دوستداران آخمتووا گرانقدر می‌باشد. در زیر بخشی از مقدمه چاپ انگلیسی این کتاب برای آشنایی بیشتر با آن راملاحظه می‌کنید.

«این کتاب شرح دیدار یک شب است. دیدار شبانه آیزیا برلین با آنا آخمتووا در نوامبر ۱۹۴۵ و بی‌آمدهای ناگوار آن از دیدگاه آخمتووا. این یک ماجرای عشقی است. عشقی که در زندگی شاعر نقطهٔ عطفی شد و به رویدادهای بعد از آن شب معنی بخشید. از آن تاریخ به بعد روابط آخمتووا و برلین زیر نگاه ک. گ. ب. گسترش یافت...»

این کتاب زندگی‌نامهٔ آخمتووا نیست و یا حتی نقدی ادبی بر کارهای او به شمار نمی‌رود. حتی نقد و نظر بر آثار آیزیا برلین هم مد نظر من نبوده است چون خود را در این کار ذیصلاح

خانهٔ گویمبیوف در سنسینور.

۱۸۰

نمی دانم. من تنها از دید آخماتووا است که به برلین به عنوان یک فرد نگرسته ام. دیدار آن شب برای برلین بسیار مهم بوده اما سرنوشت ساز نبود. زندگی و کار آخماتووا از این دیدار تأثیر شگرفی گرفت...

این کتاب بر پایه منابع بایگانی شده، اظهارات و خاطرات شواهد و گویای فراوان بنا شده است.

لیدیا چکوفسکایا پیش از مرگ، در این زمینه گفت و گوی مفصلی با من داشت. در بریتانیا دیدار و مصاحبه ای با آیزیا برلین درباره مقاله اش «دیدار بانویسندگان روس در ۱۹۴۵ و ۱۹۴۶» داشتم. در این مقاله، برلین برداشت های شخصی خود را از این دیدار نقل کرده است. گرانبهاترین گفت و گوی من با پروفیسور هری شوک مان بود. او یکی از دانشجویان اعزامی از انگلستان بود که در ۱۹۴۵ در لندن گراد با آخماتووا دیدار کردند و با او گفت و گویی انجام دادند...»^۲

کتاب «مهمانی از آینده» در ۲۵۰ صفحه و شش فصل و دو مقدمه است. بیانیه ژدائف علیه نویسندگان از مجله آخماتووا هم به صورت ضمیمه در کتاب گنجانده شده است. در بخش پایانی کتاب «سالشمار» زندگی آخماتووا به چاپ رسیده است. ♦ ♦

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

1. Aguest form Future , translated by Antony Wood,1999.

۲. شرح مفصلی از این دیدار در فصل ۳ کتاب آمده است.

شوریشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پنجمین کنگره ملی علوم انسانی